

Časopis "Svjetlo" i cenzura

Najznačajnije karlovačko glasilo, časopis "Svjetlo", pod istim je imenom izlazilo u tri razdoblja kao polutjednik, tjednik, mjesečnik i revija. Pokrenut je na inicijativu Dušana Lopašića i Adolfa Gustava Pretnera 1884. godine, a izlazio je od 1. siječnja 1884. do 6. travnja 1919. godine. "Svjetlo" je često bilo na udaru cenzure, pa je Dušan Lopašić morao pribjegavati promjeni imena časopisa kako bi izbjegao cenzorske uredbe i urednike (Adolf Milković, Milan Marjanović, Janko Pavlović, a katkad i Dušan Lopašić pod pseudonimom Vilibald Šilovinc). Iako u tom periodu u Karlovcu izlazi više novina, "Svjetlo" nema ravnopravnog medijskog suparnika.

Izlazilo je čak i u razdoblju banovanja Khuena Héderváryja (od 1883. do 1903. godine) koji je uveo cenzuru, pa je bila ukinuta sloboda tiska, punih 20 godina, od 1884. do 1904. godine.

Tijekom vremena "Svjetlo" prolazi kroz nekoliko razvojnih faza. Od 1. siječnja 1884. godine do 14. kolovoza 1886. godine "Svjetlo" izlazi u redakciji Adolfa Gustava Pretnera ml., sve dok u 32. broju 1886. godine cenzura nije zaplijenila uvodnik te zbog toga "Svjetlo" mijenja naziv, urednika i vlasnika te izlazi:

- od 26. listopada 1886. do 31. prosinca 1888. kao "Sloga" u vlasništvu Adolfa Milkovića
- od 6. siječnja 1889. do 31. prosinca 1889. ponovno izlazi kao "Svjetlo", a od 15. veljače 1891. godine urednik postaje Dušan Lopašić
- od 17. rujna do 29. listopada 1899. godine nastaje prekid zbog izlaženja Hauptfelova lista "Karlovački glasnik"
- 1900. "Svjetlo" ima dva opravništva, jedno u Karlovcu, a drugo u Zagrebu
- 1904. izdvaja se "Novo Svjetlo" u uredništvu Milana Marjanovića
- od 1. siječnja 1905. do 31. prosinca 1909. godine izlazi u redakciji Dušana Lopašića kao "Glasonoša"
- od 9. siječnja 1910. do 6. travnja 1919. izlazi kao "Sloga" i stalno mijenja urednike

Izvor teksta: Čanić, D. Kaj : časopis za književnost, umjetnost, kulturu, Vol. 51 (240) No. 1-2 (350-351), 2018.

Izvori slika: Svjetlo, 30. 1. 1886., br. 5, god III, str. 1; Svjetlo, 6. 2. 1886., br. 6., god III, str. 1; Svjetlo, 20. 2. 1886., br. 8, str. 1